

Subtv Oy ja MTV Oy
Ilmalantori 2
00240 Helsinki

HUOMAUTUS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINTALAIN 21 § 5 MOMENTIN RIKKOMISESTA

Asian tausta ja säännökset

Viestintävirasto on kuluttajavirastolta siirrettynä vastaanottanut katsojayhteydenottoja, joiden mukaan MTV Oy:n MTV3-kanavalla esitettävä Tilt.tv-ohjelma sisältää mainontaa. Valitusten mukaan ohjelmassa muun muassa mainostetaan java-kännykkäpelejä ilmoittamatta erikseen tämän olevan mainos. Pelejä myydään wap-palveluiden kautta. Ohjelmassa myös mainostetaan tietokone- ja konsolipelejä sekä ohjelman internetsivuilla olevaa maksullista tietovisakilpailua.

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Lain 21 §:n mukaan televisio- ja radiomainokset on voitava tunnistaa mainoksiksi ja teleostoslähetykset teleostoslähetyksiksi. Ne on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella. Säännöksen 5 momentti kieltää piilomainonnan.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto on vastaanottanut MTV Oy:n ja Subtv Oy:n yhteisen selvityksen asiassa. Sekä MTV Oy että Subtv Oy esittävät Tilt.tv-ohjelmaa. Selvityksen mukaan Tilt.tv on pelimaailman ajankohtaisohjelma, joka esittelee eri pelialustojen (PC, PlayStation, Nintendo, Xbox) uutuspelit. Ohjelmaa esitetään Subtv:llä keskiviikkoisin noin kello 23.50. Uusintaesitys on sunnuntaisin klo 11.40. MTV3-kanavalla ohjelmaa esitetään lauantaisin klo 11.15.

Tilt.tv aloitti syksyllä 2004 java-peleistä kiinnostuneiden televisiokatselijoiden palvelemiseksi myös java-uutuspelien esittelyosuuden. Kyseessä on viikoittainen uutusesittely, ei mainostaminen. Esitettävien pelien ei liity osto- tai vuokrahankintaan. Sama pätee myös ohjelmassa esitettäviin tietokone- ja konsolipeliesittelyihin. Ohjelmassa arvostellaan normaalein journalistisin perustein uutuspelit ja katsojille annetaan tietoa pelien ominaisuuksista. Tilt.tv-ohjelma ei sisällä mainontaa vaan se esittelee uutuspelit.

Viestintävirasto on tutustunut sille toimitettuun näytenuhaan 16.4.2005 lähetetystä Tilt.tv-ohjelmasta. Peliesittelyiden lisäksi ohjelma sisältää myös paljon muuta materiaalia. Ruutuun ilmestyy muun muassa kuulokkeet (headset), minkä yhteydessä ohjelman juontaja kertoo, että www-sivuilta löytyy tarkempi laite-esittely. Ohjelmassa esitellään myös www.tilt.tv-sivuilla ylläpidettävän Tilt.tv-pelikaupan top 5 peliä ja ennakkotilauksien top 5. Edelleen ohjelman juontaja kertoo Tilt.tv-pelikaupan erikoistarjousista ja toteaa, että kaikki seuraavan viikon tilaukset ovat postikuluttomia. Vielä juontaja mainitsee, että Tilt.tv:n javapelilistalla ei ole muutoksia. Jonkin pelin osalta juontaja toteaa, että se on edelleenkin "hyvin myyvä". Kaikki listan pelit ja paljon muita pelejä löytyy Tilt.tv:n wap-sivuilta ja www-sivujen java-peliosiesta.

Ohjelmassa kerrotaan myös Tilt.tv:n www-sivujen uudistuksesta. Juontaja pyytää kaikkia klubilaisia rekisteröitymään uudelleen Tilt.tv-klubiin 0,95 €:n tekstiviestin hinnalla. Katsojille kerrotaan, että klubilaiset hyötyvät muun muassa vain klubilaisille suunnatuista pelitarjousista. Lisäksi kaikkien klubilaisten kesken arvotaan Sonyn PSP-pelilaite. Edelleen katsojaa kehoitetaan osallistumaan Tiltguru-kilpailuun 0,95 €:n tekstiviestin hinnalla. Kilpailussa voi voittaa kolme peliä Tilt.tv-pelikaupasta. Lopuksi vielä esitellään kolme peliä, jotka edellisen viikon pelin voittaja valitsi.

Viestintävirasto pyysi Subtv Oy:ltä ja MTV Oy:ltä lisäselvitystä Tilt.tv:n mobiili- ym. oheistuloista. Saadun selvityksen mukaan Subtv:llä ja MTV3-kanavalla esitettävän Tilt.tv-ohjelman tuotannosta vastaa Intervisio Oy. Intervisio Oy hoitaa ohjelman oheispalvelut itse kumppaneidensa kanssa. MTV Oy tai Subtv Oy eivät voimassa olevan sopimuksen perusteella saa mobiilituloista osuutta. Samoin Intervisio Oy on hoitanut mobiilipalveluiden ja esim. Tilt.tv:n www-sivujen pelikaupan ylläpidon yhteistyökumppaneidensa kanssa, joiden kanssa se jakaa syntyvät tulot.

Viestintäviraston ratkaisu

Viestintävirasto huomauttaa Subtv Oy:tä ja MTV Oy:tä televisio- ja radio-toimintalain 36 §:n nojalla televisio- ja radiotoimintalain 21 § 5 momentin piilomainontakiellon rikkomisesta sekä velvoittaa yhtiöt jatkossa huolehtimaan säännöksen noudattamisesta.

Televisio- ja radiotoimintalain hallituksen esityksen (HE 34/1998 vp) mukaan piilomainonnalla tarkoitetaan tavarantavaranvalmistajan ja palvelujen tarjoajan tavaroiden, palvelujen, nimen, tavaramerkin tai toiminnan sanallista tai kuvallista esittämistä ohjelmissa, jos lähetystoiminnan harjoittajan tarkoituksena on käyttää kyseistä esittämistä mainostarkoituksessa ja jos esittäminen voi johtaa yleisöä harhaan sen luonteen suhteen.

Televisio- ja radiotoimintalain 21 §:n perusteella mainonta tulee erottaa muusta ohjelmistosta. Säännöksen tarkoituksena on estää mainosten ja teleostoslähetysten ja toisaalta muiden ohjelmalveluiden sekoittuminen keskenään. Tilt.tv-ohjelma, jossa ohjelman juontaja peliesittelyiden lisäksi mm. kehottaa osallistumaan maksullisiin kilpailuihin sekä toistuvasti tuo esiin Tilt.tv:n www-sivujen pelikaupan, josta ohjelmassa esitellyt pelit on ostettavissa, on omiaan sekoittamaan mainonnan ja muun toimituksellisen aineiston. Tällaiseen toimintaan liittyy myös riski katsojan johtamisesta harhaan ohjelman luonteen suhteen.

Televisio- ja radiotoimintalain piilomainontakielto ei koske tavaroiden tai palvelujen esittelyä silloin, kun tarkoituksena on jakaa yleistä informaatiota, tai silloin kun tavaroiden tai palveluiden esittely on välttämätöntä ohjelman toteutuksen kannalta, kuten erilaisten kilpailujen yhteydessä tai elokuvia tai kirjoja esittelevien ohjelmien yhteydessä. Koska Tilt.tv-ohjelman tarkoituksena on tietokone- ja muiden pelien esittely, on itse pelien esittely luonnollisesti välttämätöntä ohjelman toteutuksen kannalta. Sen sijaan toteutuksen kannalta välttämätöntä ei ole ohjelman juontajan toistuvat maininnat Tilt.tv:n www-sivujen pelikaupasta ja kehotukset osallistua www-sivuilla käytäviin maksullisiin kilpailuihin. Välttämättömiä eivät myöskään ole juontajan maininnat kilpailuista saatavista palkinnoista. Kilpailut toteutetaan www-sivuilla. Itse Tilt-tv-ohjelma ei sen sijaan ole hallituksen esityksen tarkoittama kilpailu, joten tavaroiden tai palveluiden esittely ei ole hallituksen esityksen tarkoittamalla tavalla välttämätöntä ohjelman toteutuksen kannalta.

MTV Oy ja Subtv Oy ohjelmaa lähettävinä televisiotoiminnan harjoittajina ovat televisio- ja radiotoimintalain nojalla viimekädessä vastuussa ohjelmaan sisältyvästä mainonnasta, vaikka ohjelman tuotannosta vastaisikin ulkopuolinen tuotantoyhtiö.

Viestintävirasto on asiaa arvioidessaan kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että ohjelma, sen aihepiiri ja lähetysaika huomioon ottaen, kohdistuu myös lapsille. Ohjelmassa myös esitellään lapsille tarkoitettuja pelejä.

Viestintävirasto on aiemmin huomauttanut Subtv Oy:tä piilomainontakiellon rikkomisesta 20.12.2002 antamassaan päätöksessä 570/9220/02 (Food Impossible). Viestintävirasto on niin ikään huomauttanut Subtv Oy:tä ja MTV Oy:tä piilomainontakiellon rikkomisesta 26.10.2004 antamassaan päätöksessä 879/9220/2004 (Jaffa-peli). Säännöksen noudattamisen laiminlyönnin tehosteeksi Viestintävirasto voi lain 36 §:n 1 momentin mukaisesti asettaa uhkasakon. Viestintävirasto voi myös määrätä seuraamusmaksun lain 36 a §:n mukaisesti.

Viestintävirasto pyytää MTV Oy:ltä ja Subtv Oy:ltä selvitystä siitä, mihin toimenpiteisiin ne ryhtyvät tämän päätöksen noudattamiseksi. Selvitykset tulee toimittaa Viestintävirastolle viimeistään 1.9.2005.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuohje on liitteenä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Lakimies

Päivi-Maria Virta

Liite

Muutoksenhakuohje